

Musea i Sogn og Fjordane – nytt museumsbygg – «Kløften»

Kulturrådets vurdering

Planene som foreligger er interessante, og gjenspeiler nødvendige behov, både i forhold til å fornye formidlingen ved Sunnfjord Museum, etablere bedre magasiner, tilby universell utforming og gi rom for moderne kontorplasser for de ansatte både i fellesadministrasjonen for MiSF og for avdelingen Sunnfjord Museum.

Prosjektet er kostbart. Det skal gjøres store inngrep i kulturlandskapet, og selve bygget tar høyde for å fylle mange funksjoner, noe som gjør det til en stor investering både for regionen og for staten. Fylkeskommunen understreker at det nye museumsbygget i Movika for tiden er en hovedprioritet. Fylkeskommunen vil ha ansvar for teknisk vedlikehold og drift av bygget. De årlige økte driftskostnadene er beregnet til over 5 mill. kroner og omtales som ren driftsøkning uten at dagens driftsutgifter og eventuelle besparelser er synliggjort i søknaden. Kulturrådet går ut fra at noen av funksjonene, som for eksempel drift av fellesadministrasjonen i Sandane, kan inngå i det totale bildet. Det er lagt opp til en finansiering på 60 % stat og 40 % regionale tilskudd. Statens andel av drift er kr 3 015 969. Museet skal betale husleie til fylkeskommunen på vel 2,9 mill. kroner i året. Fylkeskommunen har redusert driftstilskuddet til museet i perioden 2015-2017 med 2,6 mill. kroner, noe som kompliserer behovet for museets økte driftskostnader framover.

Generelt savner Kulturrådet en bedre museumsfaglig beskrivelse av dagens situasjon og tydeligere argumenter for behovene for nybygget. På 1980-tallet fikk museet reist et bygg for utstillinger, magasin og kontorer ved Movika, og et verkstedbygg for restaurering og reparasjoner. Søknaden omtaler ikke planer for disse bygningene dersom Kløften blir realisert.

Formidlingen ved Sunnfjord Museum foregår i dag i hovedsak utendørs og med temporære utstillinger i et administrasjons- og utstillingsbygg. Museet holdt åpent i 290 dager i 2016 og hadde i underkant av 8000 besøkende. Kulturrådet savner analyser av besøksgrunnlag og besøksprognoser for denne museumsavdelingen med det nye formidlingsbygget på plass.

Kulturrådet er kjent med at MiSF har store utfordringer med samlingsforvaltningen som følge av mangel på tilfredsstillende magasiner. Det rapporteres for 2016 at 25 pst. av gjenstandene oppbevares under forhold som karakteriseres som «ikke tilfredsstillende», ytterligere 33 pst. av samlingen under «dårlige» forhold. Samlet gir dette en situasjon der nær 60 pst. av museets samlinger oppbevares under forhold som ikke er akseptable. I januar 2017 kjøpte derfor MiSF et større industribygg på Ramstad i Angedalen for å dekke museets umiddelbare behov for bedre oppbevaring av samlingene. Det er Kulturrådets vurdering at dette bygget også på sikt kan bli et godt sted å forvalte samlingene. Utvikling av museets planer for samlingsforvaltningen er nødvendig og vil ha relevans både for planene for fellesmagasinet på Ramstad og for planleggingen av magasin som del av det planlagte bygget i Movika. Prosjektet Kløften inkluderer ca. 1000 kvm magasin, uten at

gjenstandstyper og -omfang er beskrevet særlig inngående. Museet har samtidig holdt av et areal på samme størrelse i industribygget på Ramstad som kan gjøres om til magasin, om prosjektet i Movika ikke realiseres. Oppgradering av dette arealet er ikke tatt med i det totale budsjettet for investeringer i bygget på Ramstad (se egen søknad).

Det er Kulturrådets vurdering at museets magasiner i framtiden kan ha fordeler av å være samlet i ett bygg. Dette vil innebære at industrilokalene ved Ramstad i Angedalen oppgraderes til fullverdige magasiner for alle deler av museets gjenstandssamlinger, med god standard på sikring, klima, infrastruktur og logistikk. Denne løsningen vil være kostnadseffektiv i forhold til en delt løsning der det også etableres et magasin i et nybygg i Movika/Kløften.

Slik prosjektet Kløften er beskrevet i søknaden, savner Kulturrådet bedre museumsfaglige vurderinger av hvilke krav til sikring og oppbevaringsforhold som skal legges til grunn (brann- og tyverisikring, relativ luftfuktighet, temperatur, luftforurensing, lysforhold, insektsanering). Dette gjelder både for magasinene og utstillingslokalene. Vi mener også at følgende punkter bør utvikles videre:

- Behovsanalyse, tilstandsvurdering og prioritering av dagens samlinger, som grunnlag for videre prosjektering av bygget.
- Besøksgrunnlag- og prognose
- Bemanningsplan/driftsbudsjett for bygget og for publikumstilbudet. Høysesong/lavsesong.
- Analyse og utarbeidelse av krav til sikring, klima og lys for magasin og utstillingsarealer.
- Bruk av eksisterende administrasjons- og utstillingsbygg fra 1980-tallet.

Alt i alt fremstår Kløften som et gjennomarbeidet byggeprosjekt, og et spennende signalbygg, med skisser og tekniske beskrivelser som et solid utgangspunkt for videre prosjektering. Fylkeskommunen framstår som en ansvarlig, kompetent og motivert prosjekteier. Bygget vil kunne åpne for rike museumsopplevelser og gi gode arbeidsvilkår for de ansatte. Kulturrådet stiller seg likevel avventende til prosjektet slik det nå foreligger. Vi savner en bedre behovsanalyse for bruken av nybygget og etterbruk av eksisterende bygg. Vi har også pekt på fordeler ved at MiSF satser på ett samlet fellesmagasin med høy standard på Ramstad.

Søknaden om magasin på Ramstad kommer fra MiSF, søknaden om nybygg i Movika kommer fra fylkeskommunen. Kulturrådet mener det er behov for at de to søknadene i større grad må sees i sammenheng. En oppgradering av magasinplanene på Ramstad til god standard for sikring og klima vil medføre noe høyere kostnader, men vil også gi et fellesmagasin som danner et godt grunnlag for samlingsforvaltningen i hele MiSF. Samtidig vil et nybygg i Movika uten magasin redusere de samlede kostnadene for de to søknadene.